

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 932

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 16 octombrie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 345 din 27 iunie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 444 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă.....	2–3
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
M.238.— Ordin al ministrului apărării naționale pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare în Ministerul Apărării Naționale a prevederilor Legii nr. 270/2015 privind Statutul rezerviștilor voluntari, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.25/2017.....	4–8
ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ	
35. — Normă pentru modificarea și completarea Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 28/2017 privind utilizarea activului personal net al participantului la un fond de pensii facultative.....	9–10
INIȚIATIVE LEGISLATIVE ALE CETĂȚENILOR POTRIVIT LEGII Nr. 189/1999	
Proiect de lege privind recuperarea către bugetul de stat a marilor averi care nu pot fi justificate prin venituri legale.....	11–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 345**

din 27 iunie 2023

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 444 alin. (1) și (3)
din Codul de procedură civilă**

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Eugen Anton.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 444 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Mariana Stan în Dosarul nr. 19.677/94/2016 al Tribunalului Ilfov — Secția civilă și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.238D/2019.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, întrucât autoarea acesteia urmărește interpretarea legii, ceea ce nu este de competența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 28 martie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 19.677/94/2016, **Tribunalul Ilfov — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 444 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă**, excepție ridicată de Mariana Stan într-o cauză având ca obiect soluționarea apelului formulat împotriva unei încheieri de completare a unei sentințe civile.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autoarea acesteia arată că prevederile de lege criticate trebuie raportate la dispozițiile art. 429 din Codul de procedură civilă, care stabilește că, după pronunțarea hotărârii, instanța se dezinvestește. Or, dacă o hotărâre se completează de către același judecător, de la aceeași instanță, se ajunge la situația în care judecătorul ar putea să completeze orice sentință sau decizie, caz în care se încalcă de către instanța chemată să se pronunțe asupra cauzei dreptul la un proces echitabil și principiul imparțialității justiției, întrucât instanța se pronunță de două ori, atunci când o hotărâre este supusă unor căi de atac.

6. **Tribunalul Ilfov — Secția civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, nefiind încălcat dreptul la un proces echitabil. În acest sens, precizează că, în cazul completării hotărârii, judecătorul se pronunță asupra unui capăt de cerere cu privire la care a omis să se pronunțe. Astfel nu realizează o nouă analiză asupra fondului cauzei care să fie

similară unui control judecătoresc. Scopul normei prevăzute de prevederile legale criticate este acela de a se respecta cadrul obiectiv al judecării și limitele investirii instanței pe care judecătorul este ținut să le respecte. Prin urmare, drepturile procedurale ale petentului de acces la instanță nu sunt încălcate. Invocă, în susținerea acestei opinii, și prevederile art. 445 din Codul de procedură civilă care prevăd obligativitatea procedurii de completare în condițiile prevăzute de art. 444 din același cod, partea neputând opta între a solicita completarea hotărârii sau a declara apel ori, după caz, recurs.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

9. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

10. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă dispozițiile art. 444 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, având următorul conținut normativ:

— Art. 444: „*Completarea hotărârii*

(1) *Dacă prin hotărârea dată instanța a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere principal sau accesoriu ori asupra unei cereri conexe sau incidentale, se poate cere completarea hotărârii în același termen în care se poate declara, după caz, apel sau recurs împotriva acelei hotărâri, iar în cazul hotărârilor date în căile extraordinare de atac sau în fond după casarea cu reținere, în termen de 15 zile de la pronunțare. În cazul hotărârilor definitive pronunțate în apel sau în recurs, completarea acestora se poate cere în termen de 15 zile de la comunicare. (...)*

(3) *Dispozițiile prezentului articol se aplică și în cazul când instanța a omis să se pronunțe asupra cererilor martorilor, experților, traducătorilor, interpreților sau apărătorilor, cu privire la drepturile lor.”*

11. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 21 — *Accesul liber la justiție*, art. 22 — *Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică* și art. 53 — *Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*, precum și celor ale art. 6 — *Dreptul la un proces echitabil* din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

12. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că, prin Decizia nr. 224 din 2 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 883 din 28 septembrie 2020, s-a mai pronunțat asupra unei excepții de neconstituționalitate având același obiect, ridicată într-un alt proces de aceeași autoare, motivată în același mod precum cea de față.

13. Prin decizia menționată, Curtea a făcut referire la cele statuate prin Decizia nr. 597 din 20 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 908 din 11 noiembrie 2016, paragraful 15, în sensul că prin procedura cuprinsă în art. 444 din Codul de procedură civilă nu se completează motivarea, ci dispozitivul hotărârii, care, potrivit art. 425 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, trebuie să cuprindă soluția dată tuturor cererilor deduse judecătii, urmărindu-se, așadar, remedierea unei omisiuni constând în răspunsul la una sau mai multe cereri formulate de părțile din proces. Aceasta este concluzia ce se desprinde din interpretarea literală a prevederilor criticate, în care se precizează expres că procedura prevăzută de textul criticat este aplicabilă în cazul în care „*prin hotărârea dată instanța a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere principal sau accesoriu ori asupra unei cereri conexe sau incidente*”. Astfel, de pildă, poate fi vorba despre absența soluției cu privire la cererea reconvențională, la o cerere de intervenție sau la o cerere de chemare în garanție. Tot astfel, mai poate viza cereri de acordare a cheltuielilor de judecată sau privitoare la drepturi ale martorilor, experților, traducătorilor, interpreților sau apărătorilor. La toate cererile formulate în cauză, indiferent că sunt principale, accesorii sau incidente, instanța trebuie să răspundă prin dispozitivul hotărârii care este reflectat în minută. Aceasta devine publică din momentul pronunțării, fiind accesibilă tuturor părților, care pot constata de îndată dacă instanța a omis să se pronunțe asupra uneia sau mai multora dintre cererile formulate.

14. Prin urmare, Curtea a apreciat, prin Decizia nr. 597 din 20 septembrie 2016, precizată, paragraful 17, că nu poate fi primită critica autoarei excepției de neconstituționalitate, care susține că dispozițiile art. 444 alin. (1) din Codul de procedură civilă permit instanței care s-a dezinvestit după ce a tranșat litigiul prin hotărârea deja pronunțată să completeze orice decizie sau sentință ajungând să se pronunțe de două ori. Curtea a precizat că instanța de judecată nu începe o nouă judecată pe fond a cauzei în întregul său și nici nu pune în discuție ceea ce s-a stabilit deja pe calea judecătii, ci, în scopul

finalizării judecătii anterioare, vine în completarea acesteia prin soluționarea cererilor cu care a fost inițial investită, dar pe care a omis să le soluționeze.

15. Curtea a constatat (paragraful 18 din decizia menționată mai sus) că dispozițiile art. 444 alin. (1) din Codul de procedură civilă asigură echilibrul procesual al tuturor părților din litigiu care, prin intermediul acestei proceduri, pot corecta o omisiune a instanței de judecată, cu consecința că aceasta va analiza toate cererile cu care a fost investită inițial. Echilibrul procesual al părților este asigurat prin respectarea legii de către instanța de judecată și se reflectă în hotărârea judecătorească pronunțată ca urmare a desfășurării activității judiciare. Pronunțarea unei hotărâri în numele legii nu poate pune în discuție imparțialitatea justiției, iar faptul că judecătorul are posibilitatea legală de a completa hotărârea în cazul în care nu s-a pronunțat asupra tuturor cererilor formulate de către părți nu este de natură să încalce normele constituționale ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil și nici pe cele ale art. 124 alin. (2) în componenta referitoare la imparțialitatea justiției.

16. Referitor la art. 444 alin. (3) din Codul de procedură civilă, Curtea a observat (paragraful 19 din Decizia nr. 224 din 2 iunie 2020) că, deși autoarea excepției de neconstituționalitate indică textul pretins neconstituțional și redă conținutul său normativ, iar textele de referință sunt cele menționate în susținerea întregii excepții de neconstituționalitate, nu se poate desluși în mod rezonabil vreo critică de neconstituționalitate, atât din cauza generalității acestora, cât și a lipsei rezonabile de legătură cu textul criticat. Prin urmare, simpla enumerare a unor dispoziții constituționale sau convenționale nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate. Dacă ar proceda la examinarea excepției de neconstituționalitate motivate într-o asemenea manieră eliptică, instanța constituțională s-ar substitui autoarei acesteia, ceea ce ar echivala cu un control efectuat din oficiu, inadmisibil însă, în condițiile art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012). Pentru aceste considerente, Curtea a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 444 alin. (3) din Codul de procedură civilă ca inadmisibilă.

17. Întrucât în cauza de față nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea acestei jurisprudențe, soluția și considerentele pe care aceasta s-a bazat își mențin valabilitatea.

18. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 444 alin. (3) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Mariana Stan în Dosarul nr. 19.677/94/2016 al Tribunalului Ilfov — Secția civilă.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceeași autoare în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 444 alin. (1) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate. Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Ilfov — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 27 iunie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

ORDIN

pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare în Ministerul Apărării Naționale a prevederilor Legii nr. 270/2015 privind Statutul rezerviștilor voluntari, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.25/2017

Pentru aplicarea dispozițiilor art. 12 alin. (2), art. 14 alin. (3) și art. 40 din Legea nr. 270/2015 privind Statutul rezerviștilor voluntari, republicată,

în temeiul prevederilor art. 40 alin. (1) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul apărării naționale emite prezentul ordin.

Art. I. — Normele metodologice de aplicare în Ministerul Apărării Naționale a prevederilor Legii nr. 270/2015 privind Statutul rezerviștilor voluntari, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.25/2017, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 259 din 13 aprilie 2017, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 4, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Fișele-anexă elaborate potrivit prevederilor alin. (1) au valabilitate până la expirarea termenului până la care a fost încheiat contractul în calitate de rezervist voluntar sau până la instituirea stării de urgență sau a stării de asediu, declararea stării de mobilizare sau a stării de război.”

2. La articolul 8, după litera g) se introduce o nouă literă, litera h), cu următorul cuprins:

„h) își exprimă acordul privind prelucrarea datelor cu caracter personal, în conformitate cu prevederile Legii nr. 190/2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), cu modificările ulterioare.”

3. Articolul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 9. — (1) Candidații care se încadrează în prevederile art. 2 alin. (1) lit. a) din Lege, denumiți în continuare *candidați rezerviști*, și care optează pentru serviciul militar în calitate de cadru militar rezervist voluntar trebuie să îndeplinească, cumulativ, următoarele criterii specifice de recrutare:

a) să dețină gradul corespunzător funcției pe care urmează să o încadreze sau grad inferior cu cel mult 2 trepte, în situația în care fac parte din aceeași categorie de personal militar;

b) să îndeplinească cerințele privind nivelul studiilor, corespunzătoare categoriei de personal militar din care fac parte, prevăzute de actele normative în vigoare;

c) să dețină atestat/diplomă de absolvire/certificat de calificare profesională valabil(ă), necesar(ă) exercitării profesiei, prevăzut(ă) de legislația aplicabilă, specific(ă) funcției pentru care optează;

d) să nu fi împlinit vârsta de 55 de ani înainte de data depunerii cererii de înscriere.

(2) Candidații care se încadrează în prevederile art. 2 alin. (1) lit. b) din Lege, denumiți în continuare *candidați fără pregătire militară*, și care optează pentru serviciul militar în calitate de ofițer rezervist voluntar trebuie să îndeplinească, cumulativ, următoarele criterii specifice de recrutare:

a) să fie absolvenți, cu diplomă, ai studiilor universitare de licență sau de master, în instituții de învățământ superior acreditate, potrivit legii, corespunzător prevederilor de studii ale funcțiilor pe care urmează să le încadreze și în specializări corespunzătoare armelor/serviciilor sau specialităților militare ale acestora;

b) să dețină atestat/diplomă de absolvire/certificat de calificare profesională valabil(ă), necesar(ă) exercitării profesiei, prevăzut(ă) de legislația aplicabilă, specific(ă) funcției pentru care optează;

c) să nu fi împlinit vârsta de 55 de ani înainte de data depunerii cererii de înscriere.

(3) Candidații fără pregătire militară care optează pentru serviciul militar în calitate de maistru militar rezervist voluntar trebuie să îndeplinească, cumulativ, următoarele criterii specifice de recrutare:

a) să fie absolvenți cel puțin ai învățământului liceal cu diplomă de bacalaureat și ai studiilor postliceale cu profil corespunzător armelor/serviciului și specialității militare corespunzătoare funcției pentru care candidează;

b) să dețină atestat/diplomă de absolvire/certificat de calificare profesională valabil(ă), necesar(ă) exercitării profesiei, prevăzut(ă) de legislația aplicabilă, specific(ă) funcției pentru care optează;

c) să nu fi împlinit vârsta de 55 de ani înainte de data depunerii cererii de înscriere.

(4) Candidații fără pregătire militară care optează pentru serviciul militar în calitate de subofițer rezervist voluntar trebuie să îndeplinească, cumulativ, următoarele criterii specifice de recrutare:

a) să dețină atestat/diplomă de absolvire/certificat de calificare profesională valabil(ă), necesar(ă) exercitării profesiei, prevăzut(ă) de legislația aplicabilă, specific(ă) funcției pentru care optează;

b) să nu fi împlinit vârsta de 55 de ani înainte de data depunerii cererii de înscriere.

(5) Corespondența studiilor/specializărilor prevăzute la alin. (1) lit. b), alin. (2) lit. a) și alin. (3) lit. a) cu armele/serviciile și specialitățile militare se stabilește prin dispoziție a șefului Direcției generale management resurse umane.”

4. Articolul 10 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 10. — (1) Candidații rezerviști care optează pentru serviciul militar în calitate de soldat sau gradat rezervist voluntar trebuie să îndeplinească, cumulativ, următoarele criterii specifice de recrutare:

a) să dețină grad în rezervă corespunzător corpului gradaților și soldaților;

b) să fie absolvenți cel puțin ai primilor doi ani de studiu din învățământul secundar superior, în condițiile prevăzute de Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;

c) să dețină atestat/diplomă de absolvire/certificat de calificare profesională valabil(ă), necesar(ă) exercitării profesiei, prevăzut(ă) de legislația aplicabilă, specific(ă) funcției pentru care optează;

d) să nu fi împlinit vârsta de 50 de ani înainte de data depunerii cererii de înscriere.

(2) Candidații fără pregătire militară care optează pentru serviciul militar în calitate de soldat sau gradat rezervist voluntar trebuie să îndeplinească, cumulativ, următoarele criterii specifice de recrutare:

a) să fie absolvenți cel puțin ai primilor doi ani de studiu din învățământul secundar superior, în condițiile prevăzute de Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;

b) să dețină atestat/diplomă de absolvire/certificat de calificare profesională valabil(ă), necesar(ă) exercitării profesiei, prevăzut(ă) de legislația aplicabilă, specific(ă) funcției pentru care optează;

c) să nu fi împlinit vârsta de 50 de ani înainte de data depunerii cererii de înscriere.”

5. Articolul 13 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 13. — Recrutarea candidaților, cu excepția celor prevăzuți la art. 7, se realizează de către personalul centrelor militare stabilit de către comandanții acestora din rândul celor cu atribuții pe linie de informare-recrutare și evidență resurse.”

6. La articolul 14, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 14. — (1) Recrutarea candidaților se realizează în baza unui plan anual, aprobat de către șeful Direcției personal și mobilizare, denumit în continuare *plan de recrutare*.

(2) Planul de recrutare se întocmește pe categorii de personal, cuprinzând cel puțin detalii referitoare la repartitia pe județe/municipiul București a posturilor pentru care se organizează recrutarea, indicatorile numerice de unitate militară ale structurilor militare beneficiare, localitățile de dislocare a acestora, precum și numărul de funcții prevăzute cu același/aceeași grad, armă/serviciu și specialitate militară.”

7. La articolul 14, alineatul (5) se abrogă.**8. La articolul 15, literele a), c), e) și f) se modifică și vor avea următorul cuprins:**

„a) prezentarea funcțiilor prevăzute în planul de recrutare, a criteriilor de recrutare, a procesului de recrutare și selecție, a condițiilor necesare pentru formare și îndeplinire a serviciului militar în calitate de rezervist voluntar, la sediul centrelor militare, prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă, precum și prin organizarea și/sau participarea la activități de promovare a serviciului militar în calitate de rezervist voluntar în mediul civil;

.....
c) consilierea candidaților și completarea fișei de contact, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 5 la Instrucțiunile privind organizarea și funcționarea sistemului de recrutare și selecție a candidaților în vederea admiterii la studii/cursuri de formare a cadrelor militare în activitate, respectiv pentru dobândirea calității de soldat/gradat profesionist în structurile Ministerului Apărării Naționale, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.217/2019 pentru aprobarea condițiilor și criteriilor

de recrutare, precum și a instrucțiunilor privind organizarea și funcționarea sistemului de recrutare, selecție și formare profesională inițială a candidaților la profesia militară, cu modificările și completările ulterioare;

.....
e) verificarea situației militare a candidaților și stabilirea opțiunilor care pot fi luate în considerare;

f) completarea dosarului de candidat cu toate documentele necesare dovedirii îndeplinirii criteriilor de recrutare și verificarea acestor documente.”

9. La articolul 16 alineatul (1), după litera h) se introduc două noi litere, literele i) și j), cu următorul cuprins:

„i) fișa *Cumul de puncte*, întocmită potrivit modelului prevăzut în Metodologia de repartizare pe funcții a candidaților pentru categoria rezerviști voluntari, aprobată de către șeful Direcției personal și mobilizare;

j) copii după certificatul de naștere și/sau certificatul de căsătorie — numai pentru candidații al căror nume a fost schimbat în urma căsătoriei/divorțului.”

10. La articolul 16, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) Pentru candidații care se încadrează în prevederile art. 20 alin. (4) din Lege, dosarul de candidat cuprinde numai documentele prevăzute la alin. (1) lit. a), b), e)—j).”

11. La capitolul II secțiunea a 4-a, înaintea articolului 18 se introduce un nou articol, articolul 171, cu următorul cuprins:

„Art. 171. — Selecția candidaților cuprinde, în ordinea desfășurării lor, următoarele tipuri de probe:

a) probe psihologice;

b) probe fizice;

c) examinare medicală;

d) examinarea medicală specifică și/sau evaluarea psihologică a aptitudinilor speciale, dacă este cazul.”

12. La articolul 18, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) Prin excepție de la prevederile alin. (2) lit. b), pentru structurile de selecție dislocate în municipiul București sau în județul Ilfov, secretarul comisiei de selecție se nominalizează de către comandantul Centrului militar zonal București, din rândul personalului oricăruia dintre centrele militare subordonate.”

13. După articolul 18 se introduce un nou articol, articolul 181, cu următorul cuprins:

„Art. 181. — Comisiile de selecție prevăzute la art. 18 alin. (2) execută selecția pentru toți candidații recrutați de către centrele militare care le-au fost arondate, indiferent dacă aceștia sunt înscrși pentru structuri subordonate categoriei de forțe/comandamentului din care face parte structura de selecție sau pentru structuri subordonate altor categorii de forțe/comandamente.”

14. Articolul 19 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 19. — (1) Probele de selecție prevăzute la art. 171 lit. a) și b) se desfășoară în aceeași zi.

(2) Probele de selecție prevăzute la art. 171 lit. b) se înregistrează cu mijloace audio-video.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (1), în funcție de numărul candidaților și posibilitățile de examinare ale comisiilor de selecție, activitatea acestora se poate desfășura pe durata mai multor zile, prin planificarea candidaților pe serii.”

15. La articolul 21, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 21. — (1) În activitatea de selecție, evaluarea psihologică a candidaților se realizează după criteriile, metodologiile, manualele, probele și procedurile profesionale de evaluare specifice, elaborate de către Centrul național militar de psihologie și sănătate comportamentală și aprobate de către șeful Direcției generale management resurse umane.”

16. Articolul 23 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 23. — (1) Probele de selecție prevăzute la art. 17¹ lit. a) și b) se finalizează cu declararea candidatului în una dintre următoarele situații:

a) «Admis» — dacă îndeplinește baremul/cerințele tuturor probelor/instrumentelor/criteriilor administrate/aplicate;

b) «Respins» — dacă nu îndeplinește unul/una dintre baremele/cerințele probelor/instrumentelor/criteriilor administrate/aplicate sau dacă nu s-a prezentat pentru susținerea a cel puțin uneia dintre probele prevăzute la art. 17¹ lit. a) și b) până la încheierea perioadei planificate în acest scop;

c) «Eliminat» — dacă încearcă să promoveze prin fraudă probele de selecție.

(2) În urma finalizării probelor de selecție în condițiile alin. (1), comisia de selecție întocmește un proces-verbal, semnat de către toți membrii acesteia, în care se consemnează rezultatul final pentru fiecare candidat, la care se anexează tabelele nominale cu rezultatele parțiale obținute de către candidați la fiecare probă.

(3) Candidaților participanți la probele de selecție li se înmânează, la cerere, pe bază de semnătură, o adeverință prin care se certifică participarea acestora la aceste activități.”

17. Articolul 24 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 24. — (1) Rezultatele obținute în urma desfășurării probelor de selecție prevăzute la art. 17¹ lit. a) și b) se afișează la sediul structurii de selecție, pentru fiecare serie de candidați, în ziua susținerii probelor, respectiv se transmit centrelor militare care i-au recrutat, în vederea planificării celor declarați «Admis» la examinarea medicală.

(2) În baza procesului-verbal prevăzut la art. 23 alin. (2), structura de selecție emite, pentru fiecare candidat, o adeverință în care se consemnează rezultatul selecției și care se introduce în dosarul de candidat.”

18. Articolul 25 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 25. — Depunerea contestațiilor privind rezultatele selecției se înregistrează în termen de 2 ore de la afișarea rezultatelor și se soluționează de către o comisie constituită la nivelul structurii de selecție.”

19. Articolul 27 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 27. — În funcție de specificul funcției pentru care candidează, unele categorii de candidați efectuează examinarea/evaluarea aptitudinală medicală și/sau evaluarea psihologică a aptitudinilor speciale, astfel:

a) candidații pentru funcții pentru care îndeplinirea atribuțiilor presupune desfășurarea de activități aeronautice militare, la Institutul Național de Medicină Aeronautică și Spațială «General doctor aviator Victor Anastasiu»;

b) candidații pentru funcții prevăzute cu specialitatea militară «scafandri» sau pentru care îndeplinirea atribuțiilor presupune ambarcarea pe orice tip de navă, la Centrul de Medicină Navală;

c) candidații pentru funcții prevăzute cu specialitatea militară «auto» sau cu specialități militare din armele «geniu», «artilerie și rachete», «rachete și artilerie antiaeriană» sau «tancuri», dacă îndeplinirea atribuțiilor presupune conducerea tehnicii specifice armelor respective, de către specialiști din cadrul Centrului național militar de psihologie și sănătate comportamentală și secțiilor de psihologie operațională, la datele și locațiile stabilite de comun acord cu structurile de selecție.”

20. Articolul 28 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 28. — Documentele rezultate în urma finalizării examinărilor/probelor/testelor efectuate în cadrul probelor de

selecție prevăzute la art. 17¹ se adaugă în dosarul de candidat, pe măsura obținerii/eliberării lor sau, după caz, la expirarea termenului legal de rezolvare a contestațiilor depuse.”

21. După articolul 29 se introduc două noi articole, articolele 29¹ și 29², cu următorul cuprins:

„Art. 29¹. — Pentru funcțiile care se încadrează în prevederile art. 20 alin. (4) din Lege, punctajul final în baza căruia se realizează ierarhizarea se calculează prin însumarea punctajelor acordate pentru criteriile «nivelul pregătirii militare», «nivelul studiilor» și «nivelul capacității motrice».

Art. 29². — (1) Dosarele candidaților rezerviști declarați «Repartizat», care se încadrează în prevederile art. 15 alin. (3) din Lege, sunt trimise la structurile beneficiare în vederea încheierii contractelor.

(2) Dosarele candidaților repartizați, care se încadrează în prevederile art. 14 alin. (4) din Lege, sunt trimise la instituțiile/structurile în care se desfășoară programul de instruire inițială, împreună cu angajamentul semnat în condițiile art. 14 alin. (4) din Lege.

(3) Dosarele candidaților declarați «Respins» sau «Eliminat», respectiv ale celor declarați «Inapt» în urma desfășurării examinării/evaluării în condițiile art. 26 sau ale art. 27 sunt clasate și se păstrează timp de un an la centrele militare care le-au întocmit, după care se distrug.”

22. Articolul 30 se abrogă.**23. La articolul 33, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:**

„Art. 33. — (1) Pe timpul cursului de formare, personalului participant i se atribuie statutul de cursant, având drepturile și îndatoririle prevăzute la art. 15 alin. (2) din Lege.”

24. La articolul 33, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (1)¹, cu următorul cuprins:

„(1)¹ În ultima săptămână a modulului de instruire individuală de bază, cursanții proveniți din candidați fără pregătire militară depun jurământul militar prevăzut de lege.”

25. La articolul 36, alineatul (1) se abrogă.**26. La articolul 42, litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:**

„b) pentru participarea la cursuri de specializare sau alte forme de instruire;”

27. La articolul 44, alineatele (1) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 44. — (1) Pe timp de pace, pe timpul stării de urgență și al stării de asediu, chemarea rezerviștilor voluntari la concentrare pentru instruire sau pentru îndeplinirea unor misiuni se realizează în baza ordinului de chemare întocmit potrivit modelului din anexa nr. 7a.

.....
(3) Chemarea rezerviștilor voluntari la declararea stării de mobilizare sau a stării de război se realizează pe baza ordinului de chemare prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 13/2011 privind aprobarea modelului ordinului de chemare a rezerviștilor la exercițiile și antrenamentele de mobilizare, la mobilizare sau la război și a rezerviștilor voluntari la mobilizare sau la război.”

28. La articolul 44, alineatul (4) se abrogă.**29. Articolul 45 se abrogă.****30. Articolul 46 se modifică și va avea următorul cuprins:**

„Art. 46. — În situațiile prevăzute la art. 21 alin. (2) lit. b) din Lege, chemarea se face prin delegatul structurii militare în care aceștia sunt încadrați, care va avea asupra lui delegația de serviciu.”

31. La capitolul III, titlul secțiunii a 4-a se modifică și va avea următorul cuprins:

„SECȚIUNEA a 4-a

Acordarea gradelor, confirmarea în arma/serviciul și specialitatea militară, trecerea dintr-o/dintr-un armă/serviciu și specialitate militară în alta/altul, înaintarea în gradul următor și promovarea în funcție a rezerviștilor voluntari”

32. La articolul 56, alineatul (3) se abrogă.

33. La articolul 58, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În situațiile prevăzute la art. 27 alin. (1) lit. a), d), e), k), n)—p) și s) din Lege, decizia se emite la propunerea structurii de resurse umane.”

34. La articolul 64, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 64. — (1) În situațiile prevăzute la art. 27 alin. (1) lit. f) și q) din Lege, comandantul/șeful structurii militare înștiințează rezervistul voluntar în cauză despre motivele care stau la baza desfacerii unilaterale a contractului, din inițiativa Ministerului Apărării Naționale.”

35. La articolul 66, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 66. — (1) În situațiile prevăzute la art. 27 alin. (1) lit. h), i) și r) din Lege, în raportul cu propunerea pentru încetarea contractului se prezintă motivele încetării acestuia.”

36. Articolul 72 se abrogă.

37. Articolul 73 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 73. — În situația prevăzută la art. 27 alin. (1) lit. s) din Lege, data încetării contractului este cea consemnată în certificatul de deces.”

38. La articolul 75 alineatul (3), litera e) se abrogă.

39. Articolul 80 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 80. — (1) Pe timpul chemării la instruire, la exerciții de mobilizare, la concentrare sau la mobilizare, rezerviștii voluntari care au reședința în afara perimetrului garnizoanei de dislocare a structurii militare în care sunt încadrați sau în care se instruiesc beneficiază de decontarea cheltuielilor de deplasare.

(2) La încheierea activităților pentru care au fost chemați, celor care se încadrează în prevederile alin. (1) li se asigură decontarea cheltuielilor de transport pentru deplasarea în garnizoana de reședință.”

40. Articolul 81 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 81. — (1) Deplasarea rezerviștilor voluntari în condițiile prevăzute la art. 80 alin. (1) se poate realiza cu categoriile de mijloace de transport în comun la care au dreptul, conform prevederilor legale aplicabile personalului din instituțiile cu atribuții în domeniul apărării, ordinii publice și securității naționale.

(2) Distanța pentru care se calculează decontarea cheltuielilor de deplasare se determină cu ajutorul calculatorului de rute disponibil pe site-ul Intraman al Direcției generale financiar-contabile, la adresa <http://dgfc-rute>, de la reședință până la locul de dislocare a structurii militare în care este încadrat cel în cauză sau în care se instruiește, pe traseul cel mai scurt de deplasare, pe drumuri publice.”

41. Articolul 82 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 82. — (1) Decontarea cheltuielilor de deplasare se realizează în baza ordinului de chemare, precum și a legitimațiilor de călătorie utilizate în acest sens.

(2) În toate situațiile, legitimațiile de călătorie se admit la decontare numai dacă data înscrisă pe acestea este anterioară cu cel mult 24 de ore față de data înscrisă în ordinul de chemare.”

42. Articolul 83 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 83. — Decontarea cheltuielilor de deplasare ale rezerviștilor voluntari în condițiile prezentelor norme se realizează de către structurile militare în care aceștia sunt încadrați.”

43. Articolul 84 se abrogă.

44. Articolul 85 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 85. — (1) Prin *informații militare* se înțelege informațiile referitoare la instituția militară sau cele din interiorul acesteia, care se gestionează potrivit prevederilor Instrucțiunilor privind activitatea de informare și relații publice în Ministerul Apărării Naționale, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.103/2020, cu modificările ulterioare.

(2) Rezerviștii voluntari respectă prevederile instrucțiunilor menționate la alin. (1) pe toată durata derulării contractului în această calitate, atât pe timpul participării la instruire, la misiuni sau la exerciții de mobilizare, cât și în perioada când nu participă la aceste activități.”

45. La anexa nr. 1, punctul I se modifică și va avea următorul cuprins:

„I. Veniturile salariale și periodicitatea plății acestora — drepturi salariale potrivit reglementărilor aplicabile personalului militar în activitate, pentru numărul de zile de participare efectivă la instruire/misiuni;

— indemnizație lunară în cuantum de 30% din suma reprezentând solda de funcție în care sunt încadrați, conform contractului încheiat, la care se adaugă solda gradului deținut, în perioada în care nu participă la instruire sau la misiuni în cadrul structurilor în care sunt încadrați;

— indemnizație de instalare — în condițiile art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 270/2015, republicată.”

46. Anexa nr. 3 se modifică și va avea cuprinsul prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

47. La anexa nr. 5 punctul 3, partea introductivă a literei e) se modifică și va avea următorul cuprins:

„e) să restituie cheltuielile ocazionate de instruirea mea, efectuate de Ministerul Apărării Naționale, dacă.”

48. Anexa nr. 6 se abrogă.

49. În cuprinsul normelor metodologice, sintagma „comandamente de armă/sprijin” se modifică și se înlocuiește cu sintagma „comandamente subordonate nemijlocit Statului Major al Apărării”.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. III. — Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.25/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare în Ministerul Apărării Naționale a prevederilor Legii nr. 270/2015 privind Statutul rezerviștilor voluntari, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 259 din 13 aprilie 2017, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezentul ordin, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

p. Ministrul apărării naționale,
Eduard Bachide,
secretar de stat

— Model —

ROMÂNIA
MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

Centrul Militar .....

Denumirea și ștampila structurii la care candidatul și-a modificat opțiunea: .....

CERERE DE ÎNSCRIERE Subsemnatul(a)*), ..., născut(ă) în anul .....,
(numele, prenumele tatălui și prenumele candidatului/candidatei)

luna ....., ziua ....., în localitatea ....., județul/sectorul ....., de cetățenie**) .....,

naționalitate ....., starea civilă ....., legitimat(ă) cu BI/CI seria ..... nr. ...., eliberat(ă) de .....

la data de ....., cu domiciliul stabil în localitatea ....., județul/sectorul ....., str. ....

nr. ...., bl. ...., sc. ...., et. ...., ap. ...., telefon .....,

cod numeric personal: | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |

având următoarele studii: .....,

(ultima formă de învățământ absolvită: denumirea, localitatea și anul absolvirii)

ocupația actuală: .....,

(funcția/ocupația și locul de muncă/instituția de învățământ)

situația militară***): ....., fiul/fiica lui ..... și al/a .....,

(prenumele tatălui)

(prenumele mamei)

solicit să particip la selecția pentru îndeplinirea serviciului militar în calitate de****):

1. ofițer rezervist voluntar 2. maestru militar rezervist voluntar 3. subofițer rezervist voluntar 4. soldat/gradat rezervist voluntar

arma/serviciul și specialitatea militară sau specializarea:

1. ....

alte opțiuni:

2. ....

(arma/serviciul și specialitatea militară sau specializarea)

3. ....

(arma/serviciul și specialitatea militară sau specializarea)

pe o funcție corespunzătoare din cadrul:

1. U.M. nr. ....

(indicativul și localitatea de dislocare)

alte opțiuni:

2. U.M. nr. ....

(indicativul și localitatea de dislocare)

3. U.M. nr. ....

(indicativul și localitatea de dislocare)

Declar pe propria răspundere că:

a) accept investigarea activității mele trecute după regulile specifice Ministerului Apărării Naționale;

b) nu sunt în curs de urmărire penală sau de judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni;

c) nu fac parte din organizații aflate în afara legii;

d) nu aparțin unor culte sau secte religioase interzise de lege;

e) nu sunt angajat în calitate de funcționar public sau personal civil contractual în structuri ale instituțiilor cu atribuții în domeniul apărării și securității naționale;

f) orice boală avută sau identificată în perioada de la examinarea medicală până la finalizarea selecției o voi sesiza unității sanitare la care am efectuat vizita medicală. În cazul în care nu voi anunța unitatea sanitară despre boala apărută, iar aceasta va fi descoperită, voi suporta consecințele legale;

g) îmi asum toate riscurile ce pot surveni în timpul parcurgerii procesului de selecție, ca urmare a stării de graviditate/maternitate.

Declar că îmi asum răspunderea exactității datelor înscrise în prezenta cerere, iar în situația în care acestea nu corespund realității voi suporta consecințele legale.

Semnătura candidatului/candidatei

.....

Data .....

*) În cazul în care numele a fost schimbat, se va indica și numele anterior.

**) Se trec toate cetățeniile deținute.

***) Se înscrie una dintre următoarele situații: „rezervist”, „cetățean încorporabil” sau „cetățean fără obligații militare”; rezerviștii înscriu inclusiv gradul, arma și specialitatea militară deținute în această calitate, conform datelor înscrise în livretul militar.

****) Se bifează o singură opțiune.

ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

NORMĂ

pentru modificarea și completarea Normei Autorității de Supraveghere Financiară nr. 28/2017 privind utilizarea activului personal net al participantului la un fond de pensii facultative

În conformitate cu prevederile art. 77 alin. (3) și (4), precum și ale art. 93 și 94 din Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 2 alin. (1) lit. c) și d), art. 3 alin. (1) lit. b), art. 5 lit. c), art. 6 alin. (1) și (2) și ale art. 7 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare, în urma deliberărilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din ședința din data de 26.09.2023,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite prezenta normă.

Art. I. — Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 28/2017 privind utilizarea activului personal net al participantului la un fond de pensii facultative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 993 din 14 decembrie 2017, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 3 alineatul (2), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) *plată eșalonată* — suma plătită de către administrator participantului/beneficiarului, conform graficului de plăți transmis acestuia, reprezentând rate lunare egale cu o valoare de minimum 500 lei, cu excepția ultimei rate care va fi o rată reziduală, din acestea scăzându-se deducerile legale și comisioanele bancare pentru efectuarea viramentelor sau taxelor poștale, după caz, pe o perioadă de maximum 5 ani;”.

2. La articolul 5, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alineatul (5¹), cu următorul cuprins:

„(5¹) În cazul transmiterii documentelor prin intermediul mijloacelor de comunicare electronice, mandatarul transmite cererea de plată, semnată cu semnătură electronică calificată de către participant/mandatar, și procura specială autentică, semnată cu semnătură electronică calificată de către notariatele publice, însoțite de copia actului de identitate al participantului/pașaportului emis de către autoritățile române, după caz, și copia actului său de identitate, valabile la data depunerii cererii, în format electronic.”

3. La articolul 7, alineatul (9) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(9) Anularea unităților de fond aferente transferului contravalorii activului personal net al participantului se va face în termen de 30 de zile de la data depunerii documentației prevăzute la art. 5 și se efectuează în aceeași zi cu transferul sumei prevăzute la alin. (8), din contul operațional în contul DIP pentru plăți eșalonate al fondului de pensii facultative, plata din contul DIP pentru plăți eșalonate către participant realizându-se conform graficului stabilit de către administratorul fondului.”

4. La articolul 8, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 8. — (1) Participantul care beneficiază de pensie de invaliditate, în condițiile Legii pensiilor publice, respectiv de o pensie similară stabilită în baza legilor care reglementează acordarea pensiei în cazul unor categorii profesionale, după caz,

are dreptul să primească contravaloarea activului personal net, ca plată unică, sau plăți eșalonate, la cerere.”

5. La articolul 8, alineatele (2) și (3) se abrogă.

6. La articolul 9 alineatul (1), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) decizia administrativă valabilă privind acordarea pensiei de invaliditate, respectiv a unei categorii similare de pensie;”.

7. La articolul 9 alineatul (1), litera c) se abrogă.

8. La articolul 9, alineatele (2) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) Documentele prevăzute la alin. (1) se remit astfel:

a) în original, pentru documentele prevăzute la alin. (1), administratorul păstrând pentru documentele prevăzute la alin. (1) lit. b) și d)—f) copiile acestora, după ce verifică conformitatea cu originalul pentru documentele prevăzute la alin. (1) lit. b), e) și f);

b) în original pentru documentul prevăzut la alin. (1) lit. a), în copie legalizată pentru documentele prevăzute la alin. (1) lit. b) și f) și în copie pentru documentele prevăzute la alin. (1) lit. d) și e), pentru documentele transmise prin intermediul serviciilor poștale sau similare;

c) prin intermediul mijloacelor de comunicare electronice, prin semnarea cu semnătură electronică calificată de către participant pentru documentul prevăzut la alin. (1) lit. a), de către casele teritoriale de pensii pentru documentul prevăzut la alin. (1) lit. b), de către notariatele publice pentru documentul prevăzut la alin. (1) lit. f), însoțite de documentele prevăzute la alin. (1) lit. d) și e) în copie electronică.

(3) În cazul în care participantul este reprezentat prin mandatar, mandatarul prezintă actul său de identitate valabil la data depunerii cererii și depune copia acestuia, împreună cu documentele prevăzute la alin. (1) și în forma precizată la alin. (2) lit. a) și b), administratorul păstrând copia după ce verifică conformitatea cu originalul.”

9. La articolul 10, alineatele (3) și (9) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(3) Plata sumei prevăzute la alin. (1) se va face în termen de 30 de zile de la data depunerii documentației prevăzute la art. 9 alin. (1) și (5), pentru situația în care participantul optează pentru o plată unică, sau conform unui grafic stabilit de către administrator, în cazul plăților eșalonate.

.....

(9) Anularea unităților de fond aferente transferului contravalorii activului personal net al participantului se va face în termen de 30 de zile de la data depunerii documentației prevăzute la art. 9 și se efectuează în aceeași zi cu transferul sumei prevăzute la alin. (8), din contul operațional în contul DIP pentru plăți eșalonate al fondului de pensii facultative, plata din contul DIP pentru plăți eșalonate către participant realizându-se conform graficului stabilit de către administratorul fondului.”

10. La articolul 12, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) În situația în care nu primește nicio solicitare de plată a activului de la niciun beneficiar, administratorul retransmite anual informarea prevăzută la alin. (1), pe o perioadă de 3 ani.”

11. La articolul 13 alineatul (2), după litera b) se introduce o nouă literă, litera c), cu următorul cuprins:

„c) prin intermediul mijloacelor de comunicare electronice, prin semnarea cu semnătură electronică calificată de către beneficiar a documentului prevăzut la alin. (1) lit. a) și de către notariatele publice a documentelor prevăzute la alin. (1) lit. c) și e), însoțite de documentele prevăzute la alin. (1) lit. b), d) și f) în copie electronică.”

12. La articolul 13, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) În situația în care beneficiarul este reprezentat de mandatar, de ocrotitorul legal sau de curatorul desemnat în acest sens, acesta depune actul său de identitate, valabil la data depunerii cererii, împreună cu documentele prevăzute la alin. (1) și în forma precizată la alin. (2) lit. a) și b), administratorul păstrând copia acestuia după ce verifică conformitatea cu originalul.”

13. La articolul 14, alineatele (5) și (10) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(5) Plata sumei prevăzute la alin. (1) se face în termen de maximum 30 de zile de la data depunerii cererii însoțite de documentele prevăzute la art. 13 și la alin. (4) al prezentului articol.

.....
(10) Anularea unităților de fond aferente transferului contravalorii activului personal net al participantului decedat se va face în termen de 30 de zile de la data depunerii documentației prevăzute la art. 13 și la alin. (4) al prezentului articol și se efectuează în aceeași zi cu transferul sumei prevăzute la alin. (9) din contul operațional în contul DIP pentru plăți eșalonate al fondului de pensii facultative, plata din contul DIP pentru plăți eșalonate către beneficiar realizându-se conform graficului stabilit de către administratorul fondului.”

14. După articolul 15 se introduce un nou articol, articolul 15¹, cu următorul cuprins:

„Art. 15¹. — Beneficiarul participantului decedat aflat în plată eșalonată optează pentru încasarea sumei rămase de plată, sub formă de plată unică sau plăți eșalonate, la cerere.”

15. Articolele 17 și 18 se abrogă.

16. La articolul 20, alineatele (3¹) și (3²) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(3¹) Pentru participantul care a optat pentru intrarea în posesia contravalorii activului personal net, conform art. 4 lit. a), respectiv art. 8 alin. (1), transmiterea documentelor prevăzute la alin. (3) lit. a), b) și d) către administrator se poate face și prin mijloace de comunicare electronice, caz în care cererea de plată este semnată de către participant utilizând semnătura electronică calificată.

(3²) În cazul în care participantul care a optat pentru intrarea în posesia contravalorii activului personal net, conform art. 4 lit. a), respectiv art. 8 alin. (1), este reprezentat prin mandatar, mandatarul prezintă procura specială autentică administratorului, administratorul păstrând o copie a acesteia, după ce verifică conformitatea cu originalul, sau transmite o copie legalizată a acesteia prin intermediul serviciilor poștale sau similare.”

17. La articolul 20, după alineatul (3²) se introduce un nou alineat, alineatul (3³), cu următorul cuprins:

„(3³) Pentru participanții și beneficiarii care au solicitat modificarea tipului de plată a activului personal net, conform alin. (1), în cazul în care documentul prevăzut la alin. (3) lit. a) este semnat cu semnătură electronică calificată de către participanți/beneficiari și documentul prevăzut la alin. (3) lit. c) este semnat cu semnătură electronică calificată de către notariatele publice, acestea se transmit administratorului prin intermediul mijloacelor de comunicare electronice, însoțite de documentele prevăzute la alin. (3) lit. b) și d) în copie electronică.”

18. La articolul 23, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Activul personal al participantului decedat continuă să fie administrat în perioada cuprinsă între plata ultimei contribuții la fond a participantului înainte de deces și data efectuării transferului drepturilor convenite către beneficiari, cu respectarea art. 14.”

19. La articolul 25, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Graficul prevăzut la alin. (1) se transmite participanților/beneficiarilor în termen de 5 zile lucrătoare de la anularea unităților de fond.”

20. Articolul 28 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 28. — Nerespectarea de către administrator a obligațiilor prevăzute de prezenta normă se sancționează în conformitate cu prevederile art. 120, 120¹, 120², art. 121 alin. (1) lit. a) și alin. (2)—(13), art. 122 și 122¹ din Lege.”

Art. II. — Prezenta normă se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării.

Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,
Nicu Marcu

INIȚIATIVE LEGISLATIVE ALE CETĂȚENILOR POTRIVIT LEGII Nr. 189/1999

EXPUNERE DE MOTIVE

Introducere

Controlul averilor a fost adoptat printr-o lege la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, lege care prevedea confiscarea averilor marilor îmbogății de pe urma războiului.

Ulterior, controlul averilor a fost reglementat prin Legea nr. 18/1968, sistem care era aplicabil nu doar persoanelor care ocupă funcții publice, ci oricărui cetățean al României. Legea a fost în vigoare între anii 1968—1991, fiind abrogată în mod tacit în momentul în care România a adoptat Constituția din 1991, care include prezumția de legalitate a dobândirii bunurilor.

Regimul actual este dat de Legea nr. 115/1996, care a abrogat în mod formal Legea nr. 18/1968, precum și de Legea nr. 176/2010.

Spre deosebire de Legea nr. 18/1968, noul cadru legislativ vizează doar persoanele care ocupă funcții publice.

I. Îmbogățirea ilicită în perioada regimului comunist

În perioada regimului comunist, Legea nr. 18/1968 a fost adoptată pentru a controla „proveniența bunurilor oricărei persoane fizice” (articolul 1), indiferent dacă aceasta era sau nu o persoană care ocupa o funcție publică. Acolo unde existau date sau indicii care demonstau o disproporție vădită între valoarea bunurilor unei persoane și veniturile acesteia, controlul era obligatoriu și se exercita retroactiv, incluzând orice bun dobândit după data de 1 ianuarie 1962.

Regimul juridic stabilit prin Legea nr. 18 contravenea mai multor garanții bine determinate prevăzute de drepturile omului.

În primul rând, „dacă datele sau indiciile” arătau o „disproporție vădită” între bunuri și venituri, sarcina probei era inversată, persoana în cauză fiind obligată să dovedească caracterul licit al provenienței bunurilor. Persoanei cercetate i se acorda un termen de cel mult 10 zile pentru a depune o declarație cu privire la toate bunurile și la justificarea provenienței lor. Așa cum prevede articolul 2, „Prin *justificarea provenienței bunurilor* se înțelege obligația persoanei în cauză de a dovedi caracterul licit al mijloacelor folosite pentru dobândirea sau sporirea bunurilor.” Legea nu stabilea nici mijloacele de probă necesare în vederea începerii verificărilor privind proveniența bunurilor de către comisia de cercetare. Dimpotrivă, legea prevedea începerea verificărilor de îndată ce era depusă o sesizare la comisia de cercetare.

În al doilea rând, potrivit articolului 5, refuzul persoanei de a da o declarație cu privire la toate bunurile, precum și omisiunea de a declara anumite bunuri constituiau o prezumție a caracterului ilicit al mijloacelor folosite pentru dobândirea bunurilor.

În al treilea rând, chiar dacă procedura era de natură civilă, iar unele elemente semănau cu „o confiscare in rem” (de exemplu, faptul că acțiunea putea fi continuată împotriva succesorilor, însă numai împotriva acelor bunuri dobândite prin succesiune), averea nejustificată era sancționată cu un impozit de 80% care, datorită severității sale, ar putea fi privită și, cu siguranță, percepută de către comunitate ca o sancțiune penală.

În al patrulea rând, procedura de cercetare nu era publică (articolul 6), acest lucru afectând grav garanțiile elementare ale unui proces echitabil.

II. Controlul averilor în epoca postdecembristă

După restabilirea unei guvernări democratice odată cu Revoluția din 1989, Constituția din anul 1991 a reconstituit dreptul de proprietate privată (fostul articol 41, în prezent articolul 44), precum și unele garanții tradiționale, cum ar fi: garantarea și ocrotirea proprietății în mod egal de lege, indiferent

de titular, și dreptul la o dreaptă și prealabilă despăgubire în cazuri de expropriere pentru motive de utilitate publică.

Legea fundamentală include de asemenea o garanție specifică, unică, ce prevede următoarele: „Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă ...”

1. Legea nr. 115/1996 a abrogat în mod formal Legea nr. 18/1968. Prima diferență majoră dintre cele două legi este aceea că, în timp ce Legea nr. 18/1968 viza întreaga populație a României, sistemul adoptat în conformitate cu Legea nr. 115/1996 urmărește să controleze averea ilicită a anumitor categorii de demnitari care fac parte din cadrul celor trei puteri în stat la nivel central și local, inclusiv a celor aleși, a celor numiți în funcții, a judecătorilor și a înalților funcționari publici sau a persoanelor cu funcții de conducere.

Cea de-a doua diferență majoră față de Legea nr. 18/1968 o constituie crearea unui sistem de declarație de avere, care obligă anumite categorii de persoane ce ocupă o funcție publică să își declare bunurile comune, cele deținute în indiviziune, precum și cele ale copiilor aflați în întreținere.

Declarațiile de avere și de interese constituie instrumente extrem de utile în vederea descoperirii conflictelor de interese și depistării dobândirii ilicite a averii. Scopul primordial al acestora nu este unul punitiv, ci mai degrabă acela de a spori încrederea publicului în guvernare. Completarea în întregime a declarațiilor va pune capăt multor zvonuri și, în același timp, va conferi o protecție persoanelor cinstite care ocupă funcții publice.

Un progres al Legii nr. 115/1996 îl constituie faptul că sarcina probei nu revine persoanei cercetate care ocupă o funcție publică. Articolul 13 prevedea că aceasta poate produce în fața comisiei probe în apărarea sa sau poate solicita administrarea acestora de către comisie și poate depune o declarație arătând veniturile realizate, precum și modul dobândirii averii sale. Legea nu stabilește obligația justificării provenienței licite a bunurilor și nici sancționarea celui care își exercită dreptul de a nu contribui la propria incriminare. Producerea elementelor de probă în vederea construirii unui caz solid revine în mare parte comisiei de cercetare.

O a treia diferențiere importantă față de sistemul stabilit de Legea nr. 18/1968 este dată de faptul că, în vechiul sistem, „averea nejustificată” era impozitată cu 80% din valoarea acesteia. Diferența conceptuală dintre impozitare și aplicarea unei sancțiuni (penale sau administrative) este extrem de importantă, mai ales în democrațiile în curs de consolidare, unde sistemele de impozitare se bazează pe declarații voluntare de venituri.

În afară de confiscare, persoanele care ocupă funcții publice a căror avere a fost declarată, în tot sau în parte, nejustificată, printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, vor fi destituite sau revocate, după caz, din funcția pe care o dețin. Dacă persoana care ocupă o funcție publică este deputat sau senator, în aceeași situație, aceasta va fi considerată incompatibilă. În plus, persoana care ocupă o funcție publică și care face o declarație de avere care nu corespunde adevărului comite infracțiunea de fals în declarații și va fi pedepsită potrivit Codului penal.

Sistemul creat prin Legea nr. 115/1996 nu a funcționat deloc consecvent de la intrarea sa în vigoare. Au avut loc îmbunătățiri semnificative în momentul în care declarațiile au devenit publice și au fost publicate online, în anul 2003, iar societatea civilă a început să facă presiuni în vederea completării corecte a acestora.

2. Cadrul legislativ a fost îmbogățit cu Legea nr. 144/2007 prin care se înființează Agenția Națională de Integritate (ANI), autoritate administrativă autonomă, rolul acesteia fiind în principal acela de a înlocui comisiile de cercetare a averilor.

3. Legea conținea o mulțime de prevederi neconstituționale care, drept urmare a controlului de constituționalitate efectuat prin Decizia Curții Constituționale a României nr. 415/2010, au fost înlăturate prin adoptarea Legii nr. 176/2010.

4. Cele două legi, nr. 115/1996 și nr. 176/2010, coexistă încălcând sub acest aspect normele de tehnică legislativă referitoare la obligația de unicitate a reglementării în aceeași materie.

5. „Averea nejustificată” atrage trei consecințe juridice diferite: 1) confiscarea contravalorii „bunurilor nejustificate,” dispusă de o instanță imparțială și independentă; 2) aplicarea unor sancțiuni disciplinare de către organele și autoritățile competente în acest sens care pot dispune revocarea, destituirea sau eliberarea din funcție (în plus, cei revocați sau eliberați din funcție nu pot exercita o funcție sau demnitate publică pe o perioadă de până la 3 ani); 3) sesizarea organului fiscal competent sau a parchetului.

Mai mult decât atât, actul rămas definitiv prin care se constată caracterul ilicit al averii sau al unei părți a acesteia va fi publicat pe pagina de internet a ANI.

Alte sancțiuni penale pot fi dispuse în cazul depunerii unor declarații de avere și de interese care nu corespund adevărului, constituind infracțiunea de fals în declarații.

În fapt, începând cu anul 1990, în România au fost dobândite multe averi considerabile, unele dintre ele fără nicio justificare legală. Multe dintre acestea au fost create prin eludarea dispozițiilor legale, altele prin specularea unui pretins sau real vid legislativ, iar unele prin încălcarea directă și disprețuitoare a normelor legale. Această situație a fost posibilă și datorită corupției existente la toate nivelurile societății românești.

Dacă pentru demnitari, magistrați, funcționari publici și unele persoane cu funcții de conducere din sistemul bugetar există un cadru normativ corespunzător care reglementează declararea și controlul averii dobândite, pentru situația celorlalte persoane fizice ne aflăm în fața lipsei unui cadru juridic care să reglementeze dobândirea și controlul averii.

În acest context s-a impus elaborarea unei propuneri legislative care constituie o extindere a legii penale, astfel încât, deși în aceste cauze se aplică dispozițiile procedurii civile, nu se poate invoca principiul neretroactivității legii civile împotriva aplicării sale.

Propunerea legislativă asigură moralitatea la care face trimitere expresă art. 44 alin. (8) și (9) din Constituție, precum și prevederile art. 74 din Constituție.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

PROIECT DE LEGE

privind recuperarea către bugetul de stat a marilor averi care nu pot fi justificate prin venituri legale

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Art. 1. — Prezenta lege asigură protecția relațiilor patrimoniale licite dintre cetățeni, dintre aceștia și instituțiile statului sau comunitatea din care fac parte, precum și combaterea corupției și a evaziunii fiscale.

Art. 2. — Scopul legii este reprezentat de recuperarea către bugetul de stat a marilor averi care nu pot fi justificate din veniturile licite.

Art. 3. — Înțelesul unor termeni din prezenta lege este următorul:

a) Prin *mare avere* se înțelege totalitatea drepturilor patrimoniale ale unei persoane fizice a căror valoare depășește 1 mil. euro, conform formularului de declarație pe propria răspundere prevăzut în normele metodologice emise de către Ministerul Finanțelor Publice.

b) Prin *venituri legale* se înțeleg veniturile din pensii, salarii, indemnizații, chirii, bunuri mobile și imobile achiziționate conform legislației aplicabile, precum și orice alte surse de venit provenite din donații, moșteniri, cesiuni etc. obținute din surse licite.

c) Prin *diferențe între marile averi și venituri legale* se înțeleg acele cazuri în care marile averi depășesc veniturile legale cu cel puțin 100.000 euro.

Art. 4. — Dreptul la apărare al persoanelor care se încadrează la art. 3 lit. c) este garantat în toate fazele procesuale de stabilire a modalităților de dobândire a averii.

CAPITOLUL II

Acțiunea prealabilă

Art. 5. — Se înființează în cadrul Ministerului Finanțelor Publice departamentul de verificare a marilor averi în cadrul direcțiilor regionale antifraudă fiscală.

Art. 6. — (1) Direcția regională antifraudă fiscală va iniția o acțiune prealabilă ca urmare a sesizărilor primite de la cetățeni, instituții specializate, precum și din oficiu, pe baza unor corelări cu documente doveditoare.

(2) Sesizările primite de la cetățeni vor fi examinate numai dacă sunt scrise și semnate.

(3) Acțiunea prealabilă va începe după invitarea autorului sesizării la sediul Direcției regionale antifraudă fiscală, în scopul stabilirii veridicității sesizării.

Art. 7. — Rezultatul acțiunii prealabile se face printr-o decizie a Direcției regionale antifraudă fiscală de admitere sau respingere a sesizării.

Art. 8. — Decizia de admitere a Direcției regionale antifraudă fiscală se înaintează unei comisii de verificare a modului de dobândire a marilor averi. În decizie se vor indica în mod obligatoriu dovezile pe care se întemeiază aceasta.

Art. 9. — Activitatea comisiei de verificare nu este publică până la emiterea deciziei de admitere sau respingere.

CAPITOLUL III

Activitatea comisiei de verificare

Art. 10. — În cazul deschiderii activității de verificare din cadrul Direcției regionale antifraudă fiscală, aceasta în colaborare cu instituțiile abilitate au acces la toate informațiile pe care le consideră utile și pertinente în soluționarea cauzei.

(1) Pe lângă fiecare direcție regională a Direcției Generale Antifraudă Fiscală va funcționa o comisie formată din un reprezentant al DRAF în calitate de președinte al comisiei de verificare desemnat de către directorul general al DGAF, 1 judecător de la curtea de apel desemnat din circumscripția căruia se află domiciliul persoanei a cărei avere este supusă

verificării, desemnat de președintele comisiei de verificare, precum și un procuror din cadrul parchetului de pe lângă curtea de apel din circumscripția căruia se află domiciliul persoanei reclamate, desemnat de prim-procurorul parchetului respectiv.

(2) Comisia de verificare va avea un secretar desemnat de președinte. Acesta va fi un grefier din cadrul curții de apel prevăzute la alin. (1).

(3) Președintele comisiei de verificare, precum și membrii acestei comisii sunt desemnați pentru o perioadă de 5 ani, ce poate fi reînnoită o singură dată.

Art. 11. — (1) Președintele comisiei de verificare va dispune, în cel mult 30 de zile de la primirea sesizării, citarea persoanei care a făcut sesizarea și, respectiv, a persoanei a cărei avere este supusă verificării.

(2) Persoanei, a cărei avere este supusă verificării, i se va solicita o declarație pe propria răspundere, conform art. 3 alin. a) din prezenta lege, și va menționa veniturile realizate, bunurile dobândite, precum și bunurile înstrăinate începând cu 1 ianuarie 2012, sub orice titlu.

Art. 12. — (1) Comisia de verificare poate cita orice persoană care ar putea da relații utile pentru lămurirea provenienței bunurilor celui verificat și poate solicita autorităților publice sau oricărei persoane juridice informații necesare pentru soluționarea cauzei.

(2) Persoanele care au dobândit bunuri de la persoana verificată vor fi audiate obligatoriu.

(3) Comisia de verificare poate efectua cercetări locale sau poate dispune efectuarea unor expertize pentru lămurirea cauzei.

(4) Verificările efectuate de alte persoane decât membrii comisiei de verificare sunt nule, cu excepția expertizelor.

Art. 13. — (1) Verificările vor fi extinse și asupra actelor de donație, contractelor de împrumut, precum și oricăror alte acte care ridică suspiciuni.

(2) În situația primirii de donații sau împrumuturi din străinătate se impune solicitarea pe cale oficială a confirmării din partea organelor fiscale din țara de domiciliu a donatorului sau a împrumutătorului.

Art. 14. — În situația în care persoana verificată a participat la acte simulate de orice fel, comisia va solicita anularea lor cu respectarea prevederilor legale.

Art. 15. — (1) Cei citați în fața comisiei de verificare vor fi ascuțați pe rând și vor prezenta dovezile care au stat la baza cererii de verificare. Persoana a cărei avere este supusă verificării va putea produce în fața comisiei probe în apărare sau va putea solicita administrarea acestora de către comisie.

(2) Comisia de verificare poate dispune măsuri asiguratorii prin care să împiedice înstrăinarea de bunuri ce aparțin persoanei a cărei avere este supusă verificării.

(3) Măsura de indisponibilizare poate fi totală sau parțială și poate fi luată și în cazul depozitelor și certificatelor bancare.

(4) Măsurile prevăzute la alin. (2) și (3) încetează la data emiterii hotărârii de respingere a acțiunii.

Art. 16. — (1) Comisia de verificare hotărăște cu majoritate de voturi, în cel mult 6 luni de la data sesizării, pronunțând o hotărâre motivată prin care poate dispune:

a) respingerea acțiunii, când constată că proveniența bunurilor este justificată;

b) trimiterea cauzei spre soluționare curții de apel în raza căreia domiciliază persoana a cărei avere este supusă verificării, dacă constată o vădită disproporție între averea dobândită dintre averea dobândită și veniturile licite mai mare de 10%;

c) suspendarea verificării și trimiterea cauzei la parchetul competent, dacă în legătură cu bunurile a căror proveniență este nejustificată rezultă săvârșirea unei infracțiuni.

CAPITOLUL IV

A. Instanța de judecată

Art. 17. — (1) Instanța de judecată este sesizată prin hotărârea comisiei de verificare, prevăzută la art. 16 alin. (1) lit. b).

(2) Probele administrate în fața comisiei de cercetare pot fi folosite pentru instanța de judecată.

Art. 18. — (1) Președintele curții de apel sau președintele secției, primind dosarul, fixează termen de judecată și dispune citarea tuturor părților care au fost chemate la comisia de verificare. Statul, prin Ministerul Finanțelor Publice, va fi întotdeauna citat în instanță. Participarea procurorului este obligatorie.

(2) Judecătorii și procurorii care au făcut parte din comisia de verificare nu pot participa la judecată.

(3) Probele administrate în fața comisiei de verificare rămân câștigate cauzei. La prima zi de înfățișare, părțile pot solicita readministrarea probelor de la comisie.

Art. 19. — Până la soluționarea definitivă a cauzei, instanța de judecată poate dispune indisponibilizarea bunurilor, dacă această măsură nu a fost luată în condițiile art. 15 alin. (2) și (3).

Art. 20. — (1) Dacă se constată că dobândirea unor bunuri determinate sau a unei cote-părți dintr-un bun nu este justificată de dobândirea licită a acelor bunuri, curtea de apel va hotărî confiscarea diferenței din averea considerată ca dobândită ilicit.

(2) În cazul în care se constată că proveniența bunurilor este justificată, instanța hotărăște închiderea dosarului.

B. Căi de atac

Art. 21. — (1) Împotriva hotărârii de respingere a acțiunii comisiei de verificare, părțile, procurorul și Ministerul Finanțelor Publice pot face recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție în termen de 15 zile de la comunicare.

(2) Hotărârea de trimitere a cauzei la instanța de judecată spre soluționare nu poate fi atacată cu recurs decât odată cu sentința pronunțată asupra fondului.

(3) Hotărârile curții de apel pot fi atacate cu recurs de către părți, procuror și Ministerul Finanțelor Publice la Înalta Curte de Casație și Justiție în termen de 15 zile de la comunicare.

CAPITOLUL V

Sanțiuni

Art. 22. — Formularea cu rea-credință a unei sesizări cu privire la modul dobândirii averii de către o persoană se pedepsește cu închisoarea de la 3 ani la 5 ani.

CAPITOLUL VI

Dispoziții finale

Art. 25. — Dispozitivul hotărârii judecătorești, rămasă irevocabilă, prin care se constată proveniența ilicită a unor bunuri, se comunică organului fiscal de la domiciliul persoanei a cărei avere a fost verificată, în vederea executării.

Art. 26. — (1) Bunurile confiscate se vor valorifica prin vânzarea la licitație, sumele obținute făcându-se venit la bugetul de stat. Prețul de pornire a licitației nu poate fi mai mic decât valoarea bunului, stabilită de instanță pe bază de expertiză.

(2) Vânzarea bunurilor și încasarea debitelor stabilite în condițiile prezentei legi se efectuează de către organele fiscale în conformitate cu dispozițiile legale referitoare la executare silită împotriva persoanelor fizice și pentru neachitarea creanțelor bănești datorate statului.

(3) În cazul în care bunurile confiscate sunt obiecte rare sau din pietre prețioase, titluri de valoare, mijloace de plată străine, obiecte de artă, colecții de valoare, mijloace de plată străine, obiecte de artă și de muzeu, acestea se depun la Banca Națională a României sau, după caz, la Ministerul Culturii, în vederea valorificării prin vânzarea la licitație.

Art. 27. — Toate actele de procedură în această materie sunt scutite de orice taxă de timbru, iar în cazul valorificării bunurilor prin vânzare la licitație nu se percepe taxă pe valoare adăugată.

Art. 28. — Sumele necesare pentru efectuarea expertizelor dispuse din oficiu se avansează dintr-un fond prevăzut în bugetul Ministerului Justiției.

Art. 29. — Magistrații care fac parte din comisia de verificare prevăzută la art. 10 alin. (2), precum și grefierul care efectuează lucrări pentru această comisie beneficiază de indemnizația prevăzută în Legea nr. 153 din 28 iunie 2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din ....., cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTE .....

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din ....., cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTE .....

Art. 30. — Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile Codului de procedură civilă și cele privind executarea creanțelor bugetare.

Art. 31. — Guvernul va elabora norme metodologice în termen de 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României.

Art. 32. — Prezenta lege intră în vigoare la 60 de zile de la publicarea ei în Monitorul Oficial al României.

Art. 33. — La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă orice dispoziții contrare.

AVIZ

referitor la inițiativa legislativă a cetățenilor privind recuperarea către bugetul de stat a marilor averi care nu pot fi justificate prin venituri legale

Analizând **inițiativa legislativă a cetățenilor privind recuperarea către bugetul de stat a marilor averi care nu pot fi justificate prin venituri legale**, formulată de un comitet de inițiativă în baza prevederilor Legii nr. 189/1999 privind exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni, republicată, cu modificările ulterioare, și transmisă de împuternicitul comitetului de inițiativă, cu Adresa înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. R1774 din 11.09.2023, și înregistrată la Consiliul Legislativ cu D875/11.09.2023,

CONSILIUL LEGISLATIV,

în temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare, precum și al art. 3 alin. (2) din Legea nr. 189/1999, republicată, cu modificările ulterioare,

avizează negativ inițiativa legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Prezenta inițiativă legislativă a cetățenilor are ca obiect de reglementare recuperarea către bugetul de stat a marilor averi care nu pot fi justificate prin venituri legale.

Potrivit Expunerii de motive, „s-a impus elaborarea unei propuneri legislative care constituie o extindere a legii penale, astfel încât, deși în aceste cauze se aplică dispozițiile procedurii civile, nu se poate invoca principiul neretroactivității legii civile împotriva aplicării sale”.

2. Prin obiectul său de reglementare, proiectul face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. h) și m) din Constituția României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

Totodată, menționăm că **avizul Consiliului Legislativ este consultativ, continuarea procesului legislativ nefiind condiționată de felul avizului emis, Parlamentul fiind cel în măsură să decidă dacă va adopta sau nu o lege în forma propusă.**

4. Semnalăm că două inițiative legislative ale cetățenilor privind recuperarea către bugetul de stat a marilor averi care nu pot fi justificate prin venituri legale, cu conținut identic cu cel al prezentei inițiative, au fost avizate de către Consiliul Legislativ cu avizele negative nr. 976 din 25.08.2022, respectiv 221 din 10.03.2023.

5. Potrivit **art. 44 alin. (8)** din Constituția României, republicată, „Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. **Caracterul licit al dobândirii se prezumă**”.

Prin **Decizia nr. 453/2008**, Curtea Constituțională a reținut că „**prezumția dobândirii licite a averii constituie una dintre garanțiile constituționale ale dreptului de proprietate. Această prezumție se întemeiază și pe principiul general potrivit căruia orice act sau fapt juridic este licit până la dovada contrarie, impunând, în ceea ce privește averea unei persoane, ca dobândirea ilicită a acesteia să fie dovedită**”.

Totodată, în considerentele **Deciziei nr. 799/2011**, instanța de contencios constituțional a reținut că, „**în absența unei astfel de prezumții, deținătorul unui bun ar fi supus unei insecurități continue întrucât, ori de câte ori s-ar invoca dobândirea ilicită a respectivului bun, sarcina probei nu ar reveni celui care face afirmația, ci deținătorului bunului**”.

Cu toate acestea, așa cum a reținut Curtea Constituțională în **Decizia nr. 453/2008**, „prezumția instituită prin textul constituțional de referință nu împiedică cercetarea caracterului ilicit al dobândirii averii”.

Or, prin chiar scopul demersului legislativ, așa cum este reglementat la **art. 2** din proiect, respectiv „recuperarea către bugetul de stat a marilor averi **care nu pot fi justificate din veniturile licite**”, se elimină prezumția de dobândire licită a averii instituită de textul constituțional menționat. În același sens, **art. 20 alin. (1)** din proiect, dincolo de lipsa de claritate a normei care constituie motiv distinct de neconstituționalitate, prevede că instanța va pronunța o hotărâre prin care să dispună

confiscarea unor bunuri determinate sau a unor cote-părți dintr-un bun dacă nu este justificată dobândirea licită a acelor bunuri. Așadar, decizia de confiscare nu se ia ca urmare a dovedirii caracterului ilicit al dobândirii, ci ca urmare a nejustificării dobândirii licite a bunului, **contrar prevederilor art. 44 alin. (8) din Constituție**.

6. Constatăm că proiectul cuprinde soluții legislative contradictorii și nu este redactat într-un limbaj specific normativ, cuprinzând dispoziții neclare, echivoce, lipsite de claritate, previzibilitate și precizie, contrar prevederilor art. 8 alin. (4), teza I din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora *„Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce”*, și ale art. 36 alin. (1), potrivit cărora *„Actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc”*.

În acest sens, menționăm următoarele:

6.1. Cu toate că din **titlul** proiectului și din **cap. I** rezultă că demersul legislativ vizează „marile averi” (mai mari de 1 milion de euro), normele subsecvente nu au în vedere și situațiile în care, în urma verificărilor, rezultă că averea nu face parte din categoria „marilor averi”, reglementarea fiind lipsită de coerență.

6.2. La **art. 2**, textul este echivoc prin folosirea sintagmei „recuperarea către bugetul de stat”, putând fi interpretat că se are în vedere numai situația dobândirii ilicite a averii prin prejudicierea statului.

6.3. La **art. 3 lit. a)**, referitor la definiția expresiei „mare avere”, semnalăm că aceasta face referire doar la *„totalitatea drepturilor patrimoniale ale unei persoane”*, or, potrivit

prevederilor art. 31 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *„Orice persoană fizică sau persoană juridică este titulară a unui patrimoniu care include toate drepturile și datorile ce pot fi evaluate în bani și aparțin acesteia”*.

6.4. La **art. 3 lit. c)** este definită noțiunea de „diferențe între marile averi și venituri legale”, deși această noțiune nu este utilizată în cuprinsul proiectului.

Față de cele de mai sus, proiectul este susceptibil de încălcarea dispozițiilor **art. 1 alin. (5) din Constituție**, referitoare la respectarea legii, în componenta sa referitoare la calitatea legii.

În acest sens, Curtea Constituțională a reținut în repetate rânduri în jurisprudența sa, de exemplu, prin Decizia nr. 619/2016, că *„Legea trebuie să întrunească cele trei cerințe de calitate care rezultă din art. 1 alin. (5) din Constituție — claritate, precizie și previzibilitate”*.

De asemenea, prin **Decizia nr. 448/2013**, Curtea Constituțională a reținut că, *„Deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, Curtea a constatat că prin reglementarea acestora au fost impuse o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară”*.

★

Ținând seama de aspectele mai sus menționate, prezenta inițiativă legislativă a cetățenilor nu poate fi adoptată.

PREȘEDINTE
FLORIN IORDACHE

București, 2 octombrie 2023.
Nr. 906.

DECLARAȚIE

— extras —

de constituire a comitetului de inițiativă pentru promovarea inițiativei legislative a cetățenilor Proiect de lege denumit „Lege privind recuperarea către bugetul de stat a marilor averi care nu pot fi justificate prin venituri legale”

Subsemnații:

Rizescu Costin-Dumitru, cetățean român;
Crihan Mihai-Bogdan, cetățean român;
Trâncă Florin-Cristian, cetățean român;
Niculae Marius-Laurentiu, cetățean român;
Toma Alexandru-Ioan, cetățean român;
Grigorescu Sorin-George, cetățean român;
Iordache Lorena, cetățean român;
Stănilă Bianca-Mihaela, cetățean român;
Dobrescu Laura-Diana, cetățean român;
Sulugiuc-Ichim Petru, cetățean român;
Oprescu Radu, cetățean român,
având în vedere că:

— suntem cetățeni români, titulari ai dreptului de vot, prevăzut la art. 36 din Constituția României, și ai dreptului de a fi ales prevăzut de art. 37 din Constituția României, în temeiul art. 2 din Legea nr. 189/1999 privind exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni, republicată, și al art. 74 alin. (1) și (2) din Constituția României, republicată, declarăm că suntem de acord să ne constituim în Comitetul de inițiativă pentru promovarea inițiativei legislative Proiect de lege „Lege privind recuperarea către bugetul de stat a marilor averi care nu pot fi justificate prin venituri legale”;

— în conformitate cu prevederile alin. (3) ale art. 2 din Legea nr. 189/1999 privind exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni, republicată, declarăm pe propria răspundere că nu facem parte dintre persoanele prevăzute la alin. (2) al art. 2 din legea sus-menționată, respectiv dintre persoanele alese în funcție prin vot universal, membrii Guvernului, persoane numite în funcție de prim-ministru sau care nu pot face parte, potrivit legii, din partide politice;

— ne asumăm întru totul inițiativa legislativă Proiect de lege denumit „Lege privind recuperarea către bugetul de stat a marilor averi care nu pot fi justificate prin venituri legale” și expunerea de motive, documente anexate prezentei declarații.

Noi, Comitetul de inițiativă, desemnăm pe Toma Alexandru-Ioan, cetățean român, în calitate de președinte al Comitetului de inițiativă, să rezolve problemele operative și să reprezinte Comitetul în raporturile sale cu autoritățile centrale și locale, precum și cu cetățenii împuterniciți pentru întocmirea listelor de susținători, strângerea semnăturilor cetățenilor care susțin proiectul de lege, „Lege privind recuperarea către bugetul de stat a marilor averi care nu pot fi justificate prin venituri legale”, anexat prezentei declarații.

De asemenea, noi, Comitetul de inițiativă, împuternicim pe Toma Alexandru-Ioan, cetățean român, să rezolve problemele operative și să reprezinte prezentul Comitet de inițiativă cetățenească în vederea sesizării Consiliului Legislativ pentru avizarea inițiativei legislative Proiect de lege denumit „Lege privind recuperarea către bugetul de stat a marilor averi care nu pot fi justificate prin venituri legale”.

Declarații

Rizescu Costin-Dumitru,
Crihan Mihai-Bogdan,
Trâncă Florin-Cristian,
Niculae Marius-Laurențiu,
Toma Alexandru-Ioan,
Grigorescu Sorin-George,
Iordache Lorena,
Stănilă Bianca-Mihaela,
Dobrescu Laura-Diana,
Sulugiuc-Ichim Petru,
Oprescu Radu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

